Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Uitvoeringsdruk in de jeugdgezondheidszorg

Adviseur : Boele Boelens
Portefeuillehouder : Tineke van der Pas
Datum : 22 juli 2022

Aan de Raad

Inleiding
Op basis van informatie van GGD Midden-Gelderland nemen wij u in deze raadsinformatiebrief mee in de uitvoeringsdruk die speelt in de jeugdgezondheidszorg (JGZ). We schetsen wat de huidige situatie is, daarna de oorzaken van de huidige uitvoeringsdruk, de te nemen maatregelen en de concrete gevolgen die dit heeft voor de continuïteit van zorg. In de bijlage vindt u vragen en antwoorden over de uitvoeringsdruk. Hoewel de situatie zorgelijk is, kunnen de gevolgen met maatregelen worden beperkt.

Algemeen
De JGZ staat voor een preventieve zorg voor alle kinderen. Naast de uitvoering van (de op de Wet Publieke Gezondheid gebaseerde gemeentelijke) basistaken voert de GGD op verzoek van gemeenten extra zorg uit om specifiek de risicodoelgroepen te bereiken en vroegtijdig de gezondheids- en/of ontwikkelingssituatie van een kind te ondersteunen en zo mogelijk te verbeteren.

Op dit moment is in Nederland sprake van grote personeelskrapte in verschillende sectoren, onder andere in de zorgsector. Op dit moment is de huidige personele bezetting bij de GGD zodanig dat de uitvoering van de jeugdgezondheidszorgtaken niet volledig meer is uit te voeren. De GGD is daardoor genoodzaakt (tijdelijke) maatregelen te nemen om ongestructureerde uitval van de dienstverlening te voorkomen. Bij het opstellen van deze maatregelen heeft de GGD de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De GGD blijft zo veel als mogelijk inzetten op vroegsignalering.
- De zorg voor de meest kwetsbare ouders en kinderen krijgt voorrang.
- Noodzakelijke medische onderzoeken en/of vaccinaties gaan altijd door.
- De GGd blijft zo goed mogelijk bereikbaar voor ouders, jongeren en samenwerkingspartners.

Oorzaken uitvoeringsdruk
Diverse factoren hebben afgelopen periode geleid tot een onverwacht hoge druk op het personeel. Er is enerzijds krapte in capaciteit, anderzijds is er meer werk bijgekomen.

Minder beschikbare capaciteit van artsen en verpleegkundigen:

- Een lager dan gewenste instroom van nieuwe medewerkers als gevolg van de krappe arbeidsmarkt;
- Een hoger dan gebruikelijke uitstroom van JGZ medewerkers door de keuze voor nieuwe uitdagingen na de lockdown;
- Een hoger dan gebruikelijk ziekteverzuim, onder andere door (long) Covid-19.

Toename in de zorgvraag:

- Meer en complexere zorgvragen als gevolg van de sociaal- maatschappelijke gevolgen door de maatregelen voor Coronabestrijding van de afgelopen jaren;
- Bijvoorbeeld de extra inzet op zorg voor (Oekraïense) vluchtelingenkinderen.

Gevolgen voor de basiszorg JGZ in Gelderland-Midden

Om op korte termijn de personeelsproblemen het hoofd te kunnen bieden, is de GGD genoodzaakt om de basiszorg beperkt af te schalen, met in achtneming van bovenstaande uitgangspunten. Dit doet de GGD deels tot 1 januari 2023, deels tot en met juli 2023.

Concreet betekent dit de volgende maatregelen:

- De telefonische vragenlijn voor ouders van kinderen 0-4 jaar gaat tot eind 2022 dicht. Contact is mogelijk via de website (www.ggdgm.nl), waarmee ouders vragen per mail kunnen stellen of kunnen chatten met een jeugdverpleegkundige. Ook kunnen ouders tussendoor terecht op een van de inloopspreekuren.
- Voor gezonde peuters, bij wie geen problemen zijn in de groei of ontwikkeling, voegt de GGD tot 1 juli 2023 enkele contactmomenten samen, waardoor er in de periode van 1-4 jaar niet 5, maar 3 of 4 afspraken zijn. Dit betreft het samenvoegen van de contactmomenten bij 3 jaar en 3 jaar en 9 maanden, naar één contactmoment bij 3 jaar en 6 maanden. Daarnaast vervalt het 18 maanden consult. Bij eerder gesignaleerde zorgen blijven deze reguliere contactmomenten wel beschikbaar.
- Huisbezoeken vanaf het tweede kind zullen tot eind 2022, daar waar dit kan, soms vervangen worden door (beeld) bellen of een afspraak op het consultatiebureau. Dit geldt niet in situaties waarin er sprake is van een verhoogd risico of eerste kind, dan vindt er altijd een huisbezoek plaats.
- Gedurende schooljaar 2022-2023 worden voor zorg op scholen meer contactmomenten uitgevoerd door jeugdverpleegkundigen, in plaats van door de jeugdarts.
- Gedurende schooljaar 2022-2023 worden minder standaardonderzoeken uitgevoerd, dit geldt voor klas 4 mavo/havo/vwo en enkele onderzoeken op het speciaal (basis)onderwijs.
- Jeugdartsen en jeugdverpleegkundigen zullen tot eind 2022 mogelijk minder deelnemen aan niet-kind gebonden overleggen.
- De GGD organiseert tot eind 2022 minder groepsvoorlichtingen. Voorlichtingen die al gepland staan, gaan gewoon door.
- De GGD is gewend preventief te werken, waarin vroegsignalering heel belangrijk is. Gezien de schaarste aan personeel, wordt het personeel verdeeld over de meest kwetsbare kinderen, en de jongste kinderen waar de meeste groei en ontwikkeling plaatsvindt. Om die reden vraagt de GGD de lokale samenwerkingspartners mee te helpen in de signalering bij de

andere kinderen en jongeren. Zodra er zorgen zijn, dan is de GGD natuurlijk beschikbaar om mee te denken.

Uiteraard zal de GGD de effecten van bovenstaande maatregelen monitoren. Enerzijds om, indien nodig, tijdig bij te sturen en anderzijds om opgedane ervaringen mee te nemen bij toekomstige ontwikkelingen.

Langere termijn
Naar verwachting zal de zorgvraag zich in 2023 weer stabiliseren en wordt vanuit de organisatie volop gestuurd op het terugdringen van het ziekteverzuim en uitstroom. Daarnaast werkt de GGD binnen JGZ hard aan het werven en opleiden van extra personeel. Hiermee is het verwachting dat de reguliere dienstverlening in 2023 weer gefaseerd kan worden opgepakt.

Echter, de sectorbrede arbeidsmarktkrapte zal de komende jaren tot uitdagingen leiden. Om te komen tot een toekomstbestendige zorg is mogelijk een andere bijsturing nodig, resulterend in meer flexibiliteit en minder complexiteit van de dienstverlening. Het gesprek hierover staat nadrukkelijk op de bestuurlijke agenda voor de tweede helft van dit jaar. Het moge duidelijk zijn dat indien er een mogelijkheid bestaat om de genomen maatregelen eerder terug te draaien dit uiteraard (eventueel gefaseerd) wordt gedaan.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage
Vragen en antwoorden uitvoeringsdruk JGZ GGD Gelderland-Midden